

“És el moment més difícil de la meua vida”

Amand Blanquer (Alcoi, 1935) portarà a l'escena el *Tirant lo blanc*. Aquesta serà una de les fites de la seua trajectòria com a compositor.

Senyor Blanquer, té vostè una carrera molt dilatada.

—Sí, la veritat és que jo vaig sentir molt jove allò que diuen *la vocació*. Als dotze o tretze anys, quasi sense saber harmonia, amb uns coneixements molt primaris de música, ja tenia la necessitat d'embrutar paper. En el poble feia passos-dobles i marxés mores, perquè tampoc no es podia fer altra cosa. Si haguera nascut a Alemanya segurament hauria escrit moltes fugues, toques i coses d'aquestes que fan ells. Però a Alcoi només podia escriure passos-dobles i marxés mores. Algunes van agradar prou, van caure amb molta simpatia, però en realitat no deixava de ser un món molt local i vaig començar a viatjar.

—*Li agrada viure a València després d'haver viscut a Roma i a París?*

—Viure a València és per a mi una obligació. I una obligació joiosa. Vaig tenir l'ocasió, quan vivia a París, d'anar a treballar als Estats Units. Em van proposar de dirigir una banda, una secció de vent que diuen ells, als EUA. Però jo vaig creure que havia de venir ací i des d'aleshores no he parat de treballar. El que no fem nosaltres des de casa no ens ho farà ningú. Si estic encertat o no, no ho sé, el temps ho dirà. El que sí que és veritat és que la música no està ara en el mateix nivell que quan jo vaig començar. Ara, tot i que l'ambient tancat no ha desaparegut, sí que ha minvat bastant.

—*Aquells anys no van ser d'abundància.*

—He tingut molta sort en aquesta vida perquè vaig trobar prompte la companyia amb

què visc, i m'ha donat molt d'estímul. Una persona que necessita, com jo, una pau d'esperit o una certa tranquil·litat, si no la troba, veu molt difícil fer les coses que faig. I això ja és tot un encert. Però a més he tingut la sort que sempre he estat a gust amb el que he fet.

—*¿Què va traure en clar d'aquelles estades?*

—Vaig traure en clar alguna cosa fonamental, com que cal tenir un ofici. Jo crec que no pot haver-hi un bon artista si abans no hi ha un bon artesà. En aquella època l'ofici de compositor era merament localista. Si no tenia un caràcter de folklore no tenia interès. I jo m'ofegava. Així, a França, vaig aprendre l'ofici de compositor: vaig aprendre harmonia, contrapunt, vaig aprendre a orquestrar, l'anàlisi de composició, etc. A Itàlia ja vaig anar amb un bagatge tècnic que em va permetre d'accedir a la música més des de l'espiritualitat.

—*¿Ser compositor és un treball desagratit en aquesta època?*

—Tot depèn de com es planteja. Si un s'ho planteja per a viure resulta fatal. Però si un s'ho planteja molt esportivament com una activitat, un goig espiritual, una manera d'omplir la seua vida, és molt bonic. Sobretot cal tenir molta humilitat perquè totes aquestes manifestacions públiques propicien molt l'envaniment. Jo m'ho planteja així. Al cap i a la fi jo visc del meu sou de professor del conservatori.

—*¿Creu que s'ha fet un bon treball des de les institucions?*

—Trobo que sí. Fins que va arribar la democràcia tot allò que concernia la música era

una cosa de regal. Hi havia una orquestra però un tenia la sensació que era un regal, hi havia una funció d'òpera i semblava que les institucions, graciosament, ens ho concedien. S'ha passat de la concepció de la música com una concessió a la de la música com a dret. A Europa les formes polítiques que tenim han estat importants per a la cultura.

—*¿I l'IVAECM i Música 92?*

—Si he de ser sincer no estic al corrent del funcionament de les institucions. Música 92, però, ha fet una funció encomiable. Potser no ha fet moltes activitats d'aquelles de solatge, que fan mare, que diem a Alcoi. Però s'ha fet per primera vegada una reestructuració del món de la música, s'han creat infraestructures, s'han donat ajudes per a instruments, ajudes a compositors, que és una cosa que no havíem tingut mai.

—*Vostè ha estat assessor de l'IVAECM, ¿en què consistia el càrrec?*

—Sí, vaig ser-ho però hi vaig renunciar. Hi havia un director de l'institut que era un aficionat a la música. Jo havia de dir *amen* a tot allò que ell diguera. Per mi el director havia de realitzar el que els assessors li aconsellaren, no a l'inrevés. A més a mi no m'acaba d'interessar la vida pública perquè si faig açò no faig música.

—*Doncs, tornem a la música. ¿Conèixer personalment Olivier Messiaen ha influït decisivament en la seua música?*

—Molt. Messiaen va ser un home que em va llevar, si no totes, moltes de les teranyines que jo portava quan vaig anar a París. Em va fer veure la música en una dimensió univer-

sal, em va fer veure que la música ha de tenir molta música. Allò ja són coses més metafísiques. Cadascú ha de trobar la seua música amb una mirada molt introspectiva, molt des de dins i aquest home em va ensenyar la tècnica. Ha estat un dels grans de la música.

—*De tota manera no sembla inclinar-se massa cap a llenguatges dels setanta o els vuitanta. ¿Continua captivant-lo Stravinsky?*

—Ah, sí, sempre. A mi em captiva tota la música bona. Ara hi ha un problema, la gent creu que la música és tècnica i que allò que no està fet d'acord amb una determinada tècnica no té interès. El que passa és que hi ha molt de subterfugi. Quan no hi ha una capacitat creativa vertadera, a partir d'aquest moment serveix tot això. El fracàs de Strömberg va ser que no podia fer el que feia Strauss ni el que feia Mahler. Era un gran especulador i en un moment de crisi com aquest també abunda aquest tipus de figures.

—*Una òpera és una gran obra. ¿Què li ha aportat El triomf de Tirant?*

—La veritat és que nasqué ara fa dos anys, amb el cinquè centenari de la publicació del llibre. La Presidència de la Generalitat em va encomanar una obra sobre el *Tirant*. Jo n'havia llegit uns pocs capítols de xicotet, i m'havien agradat però era un poc la fantasia del xiquet. Sobre aquest text de Martorell, em donaren una mena de síntesi amb la qual vaig fer una cantata que s'estrenà al Palau el dia del cinquè aniversari de la primera edició del *Tirant*. Sembla que els va agradar i el mateix Lerma, públicament, em va encomanar l'òpera. Vaig tancar-me i durant dos anys hi he estat treballant. És molta escena, molta orquestra, molt de cor...

—*És complicat portar una novel·la de 1.000 pàgines a escena. ¿Creu que ha reeixit?*

—Crec que he tingut molta sort perquè el llibret l'han fet

Josep Lluís i Rodolf Sirera, que són dos homes de teatre. Coneixen bé el teatre i han fet un treball de teatre. El problema de portar el *Tirant* a escena és que hi ha moltes escenetes i calia fer-ne una unitat. Resultava vertaderament difícil i aquests xics han tingut la gran visió de trobar els millors moments i de fer-ne una fantasia. És una recreació del text de Martorell. *Tirant* és un *Tirant* de fantasia, i ha donat peu a dividir l'obra en les tres parts principals que té el *Tirant*: amor, mort i èpica. L'èpica dels tornejos, de la guerra; l'amor amb la variant eròtica, tota la passió i la sensualitat i la part de la mort amb l'àngel funerari, la visió de la mort no com a fi de tot sinó com a principi a partir del qual *Tirant* aconsegueix la fama. És realment molt teatral.

—*Ha mesclat diversos llenguatges en la música. Fins i tot amb fragments pràcticament populars.*

—Sí. Pense que en una obra d'aquesta naturalesa cal fer servir, com deia Martí de Riquer, els personatges psicològics. Per primera vegada es fa psicologia en les novel·les. D'aquesta manera quan parla Carmesina i fa un discurs apassionat i sensual cal una música que també ho descriga, o quan es descriu l'escena del bany cal fer-ho en clau d'humor. El llenguatge no és distint, és distint el context on s'utilitza aquest llenguatge. L'important és no perdre's.

—*Se'l veu molt emocionat amb el projecte.*

—Sí. Li diré una cosa. Estic passant un dels moments més difícils de la meua vida. Estic molt excitat perquè veig que les coses van eixint. Quan vaig als assajos i veig que tot ix com jo ho havia pensat, o encara millor, pense que no ho he fet jo. Que algú m'ha tirat alguna maneta. Estic molt il·lusionat perquè he viscut amb molta intensitat aquesta obra.

Xavier Mínguez